

Der hviler han, som kjøbte Danmarks Krone
Med Tabet af dens bedste Diamant,
Og siden, da han vakked paa sin Throne,
For tydske Grevens Guld den gav i Pant,
Som bragte — dog det baader dig kun føie
At hvæle ved Christoffers Sarkophag,
Luf for dens Skjædselsminde kun dit Lide
Og huff, paa Matten fulgte atter Dag!

Ja gaf et Skridt kun, og det bitre Minde
Om Fædrelandets Jammer, Skam og Nød —
Et Skridt til Siden kun — og det skal vinde
Som Mattens Muln for Stens Morgenglød.
Der han er jorbet, som atvætted Stammen,
Som soned fuldt, hvad Faderen forbød —
Fast aldrig Væbet faldt saa langt fra Stammen,
Slig Fader aldrig slig en Søn blev fød.

Der hviler han, hvis Enille uden Rige
Fuldbragte, hvad Niels Jepsen drømte om,
Som gjenopretted Danmarks gamle Rige,
Da Undergang og Død det nærmest kom.
Hvorledes man af Stumper stikke kunde
En Krone sammen, lod han Verden see,
Og lærte siden Datteren, hvorlunde
Den ene lod sig forme om til tre.

Han blev den sidste Drot, der store Minder
Har knyttet til det stolte Navn, han bar,
Med ham af Kroniken det brat forsvinder,
Og Ingen end bets Hæder plettet har.
Den sidste Daad i Sagas Vægtstaaal tynger
End mere end den første hundred Slag,
Ja stundom tykkes mig, selv Vægten gynger
Imellem Volmer Seir og Atterdag.

IV.

St. Knuds Kirke i Odense.

Fra Atterdags og Arels Grave drage
Du over Vættet med til Odins By,
Hvor mellem Huseus de røde Tage
Det smukke Spir sig hæver høit i Sky.
Mod Porten ved bets Fod dit Hjed du vende
Og træde ind i Kirken — thi og der
Man jordeb Konger og blandt dem mindst tvende,
Hvis Grave vel en Balsart ere værd.

Herinde først vor Vandring Maal skal være
Kapellet ovpe ved det hvide Chor,
Thi der den Drot er skrinlagt, til hvis Væge
Den stolte Kirke vorde frem af Jord,
Den Drot, der med et mægtigt Maal for Lide
Før Tiden vilde nøde Folket til
For Kongejættir og Krumstav sig at boie
Og herfor satte Liv og Alt paa Spil;

Der aldrig for en Hjende vilde vige,
Og der dog som et Lam sig offre lod,
Der, Kirken huld og tro fast uden Rige,
Paa Kirkens Guld udgjød sit Hjerteblod,
Hvem Kirken og Martyriet gjengjældte:
For Kronen den en Glorie han gav
Og lærte Bonden, der sin Konge søgte,
At knæle ydmygt for sin Helgens Grav.

Der hviler han — og ved hans Side ligge
3 forte Skrin en anden Martyrs Been,
Hans Navn blandt Helgenes vel nævnes ikke,
Og Ingen satte ham en Mindesteen;
Dog mens endnu det agtes værd herhjemme
At offre Livet for sin Trofædspligt,
Skal danske Hjerner ei ham kunne glemme,
Den ædle Kongesøn, ung Benedikt.

Dog følg mig — jeg vil vise dig hitherne
Endnu en kongebaaren Martyrs Grav,
Hvem Skjæbnet reved gylne Kroner trende
Og kun en Tornekrands til Gjengjæld gav.
Vidt forud for sin Tid var ogsaa denne,
Ja i saa Meget ligned han Sankt Knud,
At Hændelsen, der jorbed disse Tvende
Paa samme Plet, seer som en Tanke ud.

Kong Christjern var hans Navn — hans Maal at knætte
Det Nag, der tyngeb eens paa Folk og Drot,
Og Vingen paa den stolte Væ at stæffe,
Der Lore skrev for Hytte som for Slot;
Men i sin Vælde agted han for ringe,
Om Veien til hans Maal gif gennem Blod;
Thi knækket blev tilsidst hans egen Vinge
Og Vænter smeddet ham om Haand og Fod.

Saa gif som Hellig Knud og han tilgrunde,
Men intet Helgennavn som hiin han fik:
Den faldne Konge døbte man den Døde,
Og fulgt af Had han i sit Fængsel gif

End ei den Død, som ham af Vænten løste,
Forsone kunde Hædets vilde Magt,
Det blæved Slægt end, som monne høste
En Sæd, hvis første Fæ af ham var lagt.

Thi trød med Bemod hen til denne Riste,
I den tilsidst hans trætte Been dog fandt
Den Fred, som han i Livet her forliste,
Da Blødet ned ad Stokholms Gader randt.
I Fred han hvile — hvad han end har øvet
Af Dødt, saa har han og gjort sig en Bod,
At Tanken derom nu maa have døvet
Det skumle Minde om hans Lffres Blod.

V.

Tellinge-Hoiene.

Ved Byen Tellinge sig væge tvende
Gravhøie fra den lynchbegraede Jord,
Høit taarne de sig, høiere, kan hende,
End nogen anden Kæmpehøi i Nord.
I Hedenold de rejstes, jorend Grunden
Til Landsbykirken mellem dem blev lagt,
Og seent, naar dennes Spor engang er founen,
De endnu vilde spotte Tidens Magt.

Den ene gjenmer bag sit grønne Teppe
En Drot, der Krone bar i hundred Aar,
Om hvem dog Saga veed saa Lidt, at neppe
Et enkelt Blad af fylde det fornnaer.
Men dette Blad om een Bedrift dog melder,
Som ei blev glemt og aldrig glemmes kan,
Det var Kong Gorm — saa Kroniken fortæller —
Der samlede til Et vort Fædreland.

Kolossen, Knud den Store monne bygge,
Den lagde snart hans svage Væ i Grus;
Da Volmer Seir blev sviget af sin Lykke,
Hans Bygning deelte Skjæbne med Kong Knuds;
Ja selv det Baand, Margrethe havde bundet,
Det holdt med Nød og neppe hundred Aar —
Ikun det Værf, som du, o Gorm! har grundet,
Ulygget efter et Martusind staaer.

Ulygget — siger jeg og mindes ikke,
At af din Krone man et Led rev ud,
At der hiinsides Sundets Vølger ligge
Tre Lande, der og adlød dine Bud;
Ulygget — siger jeg, mens Tyleatten
I Mulmet guaver paa din Thrones Fod;
Ulygget — mens for lang Tid siden Jatten
Fra Syd har overfædet Eibrens Flod.

O Thyra! du, hvis sidste snevre Volig
Blev hist i Nabohoiens Dyb berebt,
Hvor kan ved Gorm den Gamles Side rolig
Du slumre, som om intet Dødt var skeet?
Maa du, som snildt hans Værf mod Syd betrygged,
Som hængte Ledet for den stolte Borg,
Som han, din kongelige Husbond, bygged,
Dig ikke vende i din Grav af Sorg?

Det Led, hvormed du bequed Danmarks Have,
Som Tydske, Slaver, Vænder ude holdt,
Har jo jorkængst ei været hængt i Lave,
Og det dit Høft — af megen Væen har voldt.
Omkring det sjunkne Led har Jorden drukklet
En Strøm af Blod fra dine Sønners Bryst:
Korgjæves dog — dit Led blev aldrig luffet,
Og bag det lyder længst en fremmed Nøst.

Thi vaagu, o Thyra! af din Sønn den lange!
Vid, hvad du engang var, de Danfles Bod!
Af Bryst at høde er her saare mange,
Det brister svart paa Kraft og meer paa Mod.
I dine Sønners Bryst du derfor bygge
Et Dammeværk, der kan ei forgaae!
Hold vaagu dem, at ei de blive trygge
Og glemme, Hjenderne midt blandt dem staae!

Skil ogsaa du, o Gorm! fra Valhals Glæde
Ned til dit svundne Jordlivs store Værf!
Dem, som bestige skal dit Kongesæde,
Gjør Hjertelaget dansk og Armen stærk!
Skjænk dem din egen Aand, o Gorm hiin Gamle!
At ei de øde Frugten af din Yd,
At, hvad du hundred Aar var om at samle,
De holde sammen paa til evig Tid!

F. N.

Macbeth.

Dette Sørgespil, der til alle Tider har været Gjenstand
for almindelig Beundring, er nu efter ser Mars Høile atter
optaget paa det kongelige Theaters Repertoire, og nagtet vi
hværken føle Lyft eller Kald til at levere nogen egentlig Thea-
teranmeldelse, vilde vi dog bede om Tilladelse til et Dialekt
at henlede Dømrersomheden paa dette Stykkes Hovedfigurer,
for at vise, hvilken Opgave de Konstruere, der fremstille dem,
have haft at løse, og om muligt tillige at give en Forestilling
om, hvorledes de have løst den.

Macbeth hviler ikke saaledes som Richard III. paa et histo-
riisk Grundlag; vi see kun denne Heltefikkelse, som ifølge
Holinsheds Krønike, hvorfra Shakspeare hentede Stoffet, levede
i det 11te Aarhundrede, gennem Sagnets Slør, og medens
Richard III. bliver poetisk derved, at han optræder som den
historiske Aands forfærdelige Rædsel, der hæver de mod
hinanden kæmpende Slægters Forbrydelser ved nye Forbrydel-
ser, saa viser Macbeth os, hvorledes en høitbegavet Natur
lader sig forloffe af Værgjerrighedens demoniske Magter og
bukker under paa den iørgeligste Maade. „I ethvert udmær-
ket Menneskes Liv,“ siger Franz Horn, „findes der overalt
Aigrunde, fra hvilke en herlig Blomsterdunst hæver sig, som
om den kom fra yndige Dale; men før vel den, der hengiver
sig til en slig Stusselse, kaste Skylden paa Skjæbnet? Den
Nødvendighed, som Macbeth adlyder, fordi han ikke er fri,
ligger i hans eget Hjerte, hvis Svaghed de dunkle Magter
benytte, for at bevirke hans Fald, og han er saa betydelig, at
Helvede nok kan føle sig fristet til at bemægtige sig ham.“
Naar vi derfor i J. L. Heibergs Intelligensblade stode paa
den saa mærkværdige Uttring: „Macbeth, som myrder Kong
Duncan, for at berøve ham hans Krone og Scepter, er ikke
forfærdelig fra den gemene Morder, som slaaer en Mand ihjel
for at tage hans Pengering fra ham . . . og Macbeth er
følgelig ingen Tragedie, den savner den første Betingelse der
til,“ saa oversees det ganske, at Macbeth er en demonisk
Charakter, at han, skøndt han nedstyrtes i Afgrunden, dog
engang havde sit Hjem i de himmelske Vælgter, og at det
første Vælgterislag, vi gjøre med ham, er som en seiersstøt,
hæderkronet Helt, saa at man langt snare med Hauch kan
paastaae, at vi her faae et Billede af hiin store Uttragedie,
hvori Demonerne oprørte sig mod den høieste Gud, og at
Macbeth er et slaaende Exempel paa den iørgelige Sandhed:
Til Dybet gaar man kun den halve Vej, den halve gleder
man imod sin Villie.

At de onde Magter skulle være Løstestangen i denne Tra-
gedie, erfare Tilskuerne allerede i den første Scene, idet disses
Repræsentanter: Hegerne optræde, uden at Digteren, saaledes som
paa andre Steder, forbereder deres Komme. De spilles for-
treffelig af Frøkenne Holm, Lund og Bourmonville, hvis
smukke Afstemmer gjøre en gribeende Virkning, medens Heger-
banden bærer Vidnesbyrd om, at en konstforstandig Haand
har ledet det hele sceniske Arrangement. De disse Macbeth,
der træder ind som en Heros i Hæderlighedens Hæst, han
har nemlig frelst sin Konges Krone i et dobbelt Slag, og for-
lynde ham baade, at han skal blive Chan af Cambor, og at han
skal worde Konge. Macbeth er en af Professor Nielsens
Glandsroller, og han udfører den endnu bedste med en Energi,
en Varme og en yndulende Manddomskraft, der vækker grun-
det Haab om, at han endnu længe vil kunne være dette
skæppeværk paa sine brede Skuldre. Vi see allerede i den
første Scene, hvorledes Hegerens dobbelte Forjættelse vækker
Værgjerrigheden, der slumrer i hans Bryst, saa at Banquo
har Grund til at sige til den i sig selv henskunkne Fættter:
„Hvi studser I, hvi synes I at frygte saa fagre Ord?“
Macbeths storartede Natur aabenbarer sig for os i denne be-
gavede Skuespillers hele Karakter i hans Tones
plastiske Kraft. Rige fra det første Dialekt grubler Macbeth
over Hegerens Forjættelse, indtil hans Gemaltes forjøreriske
Tale lyder i hans Øren. I den første Samtale med hende
er han erdnapp, han vækker, viser hende ikke tilbage og lover
heller ikke at opfylde hendes Ønsker; men man seer tydeligt,
hvorledes det gjæver i hans Andre, og i den paafølgende
Monolog: „Var det afsjort, naar det er gjort, da var det
bedst, det gjordes strax“, aabenbarede Konstruere denne Sjæle-
kamps forfærdelige Svingninger. Men blandt de seberagtige
Phantasibilleder, der steds ufundente ligesom jage hinanden
paa Flugten, bukker Følelsen for det Rette og Tanken om
Duncans Naade op som Uspunkter i det mørke Chaos.
Først den paafølgende Dialog med Lady Macbeth formørker
disse den sædelige Værgjerrigheds Glimt og forjætter Værgjer-
igheden den første, fuldstændige Seir. Konstruere Mine og
Stemme røbede ogsaa tydeligt, hvorledes den ene af de Stranker,
som Følelsen for Sandhed og Ret havde opført, styrkede sam-
men efter den anden i denne beundringsværdige Samtale.
Han vækker Tvivlens Byrde af sig, men kun for at bære
Forbrydelsens, og hvor tung den er, seer man alt i anden
Aets tredje Scene, i hvilken den for saa usforfærdede Helt
for første Gang lærer Feighedens Dvaler at kende. Den
berømte Monolog: „Er det en Doll, jeg seer for mig? —
Dens Greb er vendt imod min Haand“, fremjagede Professor
Nielsen saaledes, at man tilfulde forstod, at han modtog den
første Straf for den tilfættede Gjerning, og at Handlingens
Vendepunkt nu begyndte. Hans Malurest hævdede, det stærke
Legeme jittrede, og Heltens for saa stolte Blik streifede angst-
lig fra den ene Gjenstand til den anden. Omfider samler
han sig for at fuldbyrde sin Gjerning. Han kommer ligesom
bedøvet ud af Kongens Seengammer, Rædslen over Forbry-